

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ὕ.Ῥ. Κ.Λ.Π.
ΚΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 17755/06)
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
21 Φεβρουαρίου 2008

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Στρασβούργο, 21 Φεβρουαρίου 2008

- υπογραφή -

S. NIELSEN

Γραμματέας του Τμήματος

Στην υπόθεση ὕ.Ῥ.κ.λ.π. κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Λουκή Λουκαΐδη, *Πρόεδρο*,

Χρήστο Ροζάκη,

Nina Vajić,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

και τον *Γραμματέα του Τμήματος*, S. Nielsen.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 31 Ιανουαρίου 2008.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω
ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 17755/06) προσφυγής, την οποία κατέθεσαν κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας δύο Έλληνες υπήκοοι, ο Α Μ και η Δ Μ («οι προσφεύγοντες»), οι οποίοι προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 3 Μαΐου 2006 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπούνται από τον Δικηγόρο Αθηνών Α. Μαρκόπουλο. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Κ. Γεωργιάδη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Ι. Μπακόπουλο, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 20 Μαρτίου 2007, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τη σχετική προς τη διάρκεια της διαδικασίας αιτίαση. Δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

4. Οι προσφεύγοντες είναι σύζυγοι και διαμένουν στη Ρόδο.

5. Γενεσιουργός αιτία της παρούσης προσφυγής υπήρξε αυτοκινητιστικό ατύχημα, το 1986, με θύματα τους προσφεύγοντες, οι οποίοι επέβαιναν του καινούργιου αυτοκινήτου τους.

6. Στις 27 Μαρτίου 1987, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ρόδου αγωγή αποζημιώσεως κατά του αντιπροσώπου ο οποίος τους είχε πωλήσει το αυτοκίνητο. Οι προσφεύγοντες υπεστήριζαν ότι το ατύχημα ωφείλετο σε μηχανικό ελάττωμα του οχήματος και ζητούσαν την ακύρωση της πώλησεως, καθώς και πολλά ποσά για τις ζημίες τις οποίες υπέστησαν, υλικές και ηθικές.

7. Στις 3 Δεκεμβρίου 1987, το δικαστήριο έκρινε ότι είναι αναρμόδιο και παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (απόφαση 430/1987).

8. Στις 9 Νοεμβρίου 1988, οι προσφεύγοντες ήσκησαν έφεση.

9. Στις 8 Ιανουαρίου 1991, το Εφετείο Δωδεκανήσου απέρριψε την έφεση (απόφαση 35/1991).

10. Στις 12 Μαρτίου 1992, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών αγωγή αποζημιώσεως κατά του κατασκευαστή του αυτοκινήτου και του αντιπροσώπου ο οποίος τους το είχε πωλήσει.

11. Στις 13 Ιανουαρίου 1994, το δικαστήριο επεσήμανε ότι, όσον αφορά τον αντιπρόσωπο, η αγωγή των προσφευγόντων ήταν ίδια, ως προς το αντικείμενο, με την πρώτη αγωγή, η οποία είχε εισαχθεί στις 27 Μαρτίου 1987. Ωστόσο, δυνάμει της αποφάσεως 35/1991, η υπόθεση αυτή είχε οριστικώς παραπεμφθεί ενώπιον του αυτού δικαστηρίου και δεν είχε ακόμα εκδικασθεί. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο ανέβαλε τη συζήτηση της δευτέρας αγωγής των προσφευγόντων, έως ότου αποφανθεί επί της πρώτης (απόφαση 1375/1994).

12. Στις 26 Ιουλίου 1994, οι προσφεύγοντες ζήτησαν από το δικαστήριο να εξετάσει τη δεύτερη αγωγή τους. Στις 27 Φεβρουαρίου 1995, με προδικαστική απόφαση, το δικαστήριο απέρριψε το αίτημα των προσφευγόντων ως απαράδεκτο (απόφαση 2020/1995).

13. Στις 17 Ιουλίου 1996, το δικαστήριο ανεκάλεσε την υπ' αριθ. 1375/1994 απόφασή του και απεφάσισε να συνεκδικάσει τις δύο αγωγές. Το δικαστήριο απέρριψε την πρώτη αγωγή, στο μέτρο που είχε εισαχθεί από τη δεύτερη προσφεύγουσα, ως αόριστη, και διέταξε αποδείξεις (απόφαση 7941/1996).

14. Στις 17 Απριλίου 2000, οι προσφεύγοντες επανεισήγαγαν την αγωγή τους και ζήτησαν τον προσδιορισμό νέας δικασίμου.

15. Στις 7 Δεκεμβρίου 2000, το δικαστήριο έκανε δεκτό το αίτημα των προσφευγόντων και όρισε νέα προθεσμία για την εξέταση μάρτυρος (απόφαση 10369/2000).

16. Στις 23 Ιουνίου 2003, το δικαστήριο απέρριψε τη δεύτερη αγωγή, κατά το μέρος που αφορούσε τον κατασκευαστή του οχήματος, και έκανε μερικώς δεκτές τις δύο αγωγές, κατά το μέρος που αφορούσαν τον αντιπρόσωπο. Έτσι, το δικαστήριο ακύρωσε την πώληση και διέταξε τον αντιπρόσωπο να καταβάλει στους προσφεύγοντες διάφορα ποσά, εκ των οποίων 5.869 ευρώ σε κάθε προσφεύγοντα για ηθική βλάβη (απόφαση 3658/2003).

17. Την 1^η Αυγούστου και στις 10 Δεκεμβρίου 2003 αντιστοίχως, οι προσφεύγοντες και ο αντιπρόσωπος ήσκησαν έφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

18. Στις 12 Αυγούστου 2004, το Εφετείο Αθηνών ακύρωσε μερικώς την προσβαλλόμενη απόφαση και μείωσε τα επιδικασθέντα για ηθική βλάβη στους προσφεύγοντες ποσά σε 300 ευρώ για έναν έκαστο εξ αυτών (απόφαση 5764/2004).

19. Στις 22 Ιουλίου 2005, οι προσφεύγοντες ήσκησαν αίτηση αναιρέσεως.

20. Στις 13 Δεκεμβρίου 2005, με ευρέως αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως (απόφαση 1833/2005).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

21. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι, λόγω της διάρκειας της διαδικασίας, παραβιάσθηκε η αρχή της «ευλόγου προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

22. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή και υποστηρίζει ότι η επίδικη διαδικασία διεξήχθη εντός, κατά το δυνατόν, βραχείας προθεσμίας, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, των καθυστερήσεων λόγω των συνεχόμενων απεργιακών κινητοποιήσεων των δικηγόρων της Χώρας κατά την κρίσιμη περίοδο, και της συμπεριφοράς των προσφευγόντων, αφού αυτοί εισήγαγαν δεύτερη αγωγή ίδια, ως προς το αντικείμενο, με την πρώτη, και δεν επέδειξαν επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

23. Η επίδικη διαδικασία είχε ως αφετηρία την 27^η Μαρτίου 1987, ημερομηνία κατά την οποία επελήφθη της υποθέσεως το Πολυμελές Πρωτοδικείο Ρόδου, και ολοκληρώθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2005, με την απόφαση 1833/2005 του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε, επομένως, πλέον των 18 ετών και 8 μηνών για τρεις δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

24. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως

αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξ άλλου ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε άλλον λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή.

B. Επί της ουσίας

25. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών, ως και των συνεπειών της διαφοράς για τους ενδιαφερομένους (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. προσφυγής 30979/96, παρ. 43, ΕΔΑΔ 2000-VII).

26. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως (βλ. προαναφερθείσα υπόθεση *Frydlender*).

27. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Στο μέτρο που, ειδικότερα, η Κυβέρνηση ανεφέρθη στις απεργίες των δικηγόρων της Χώρας, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η Κυβέρνηση δεν παρέσχε περαιτέρω διευκρινήσεις οι οποίες θα του είχαν επιτρέψει να βεβαιωθεί περί της πραγματικής επιπτώσεως των απεργιών αυτών επί της διάρκειας της διαδικασίας. Σε κάθε περίπτωση, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, αν και δεν αγνοεί τις επιπλοκές τις οποίες δύναται να συνεπάγεται μία απεργία όσον αφορά την επιβάρυνση του πινακίου ενός δικαστηρίου, ισχύει, εντούτοις, το γεγονός ότι πρέπει, συμφώνως προς το άρθρο 6 παρ. 1, να εκδικάζονται οι υποθέσεις «εντός ευλόγου προθεσμίας» (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Παπαγεωργίου κατά Ελλάδος*, απόφαση της 22^{ας} Οκτωβρίου 1997, *Συλλογή Αποφάσεων* 1997-VI, σελ. 2291, παρ. 48).

28. Εξ άλλου, το Δικαστήριο δέχεται ότι οι προσφεύγοντες ευθύνονται εν μέρει για πολλές καθυστερήσεις οι οποίες σημειώθηκαν στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, και ειδικότερα, επειδή δεν προέβησαν σε ορθή χρήση της διαδικασίας : εισήγαγαν μία πρώτη αγωγή ενώπιον δικαστηρίου αναρμόδιου *ratione loci* και

επέμειναν να εξετάσει το δικαστήριο αυτό την υπόθεσή τους, στη συνέχεια, εισήγαγαν δεύτερη αγωγή ίδια με την πρώτη, όσον αφορά το αντικείμενο, ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου – ενώ βεβαίως ηδύναντο να επαναλάβουν την αρχικώς εγερθείσα διαδικασία, γεγονός το οποίο περιέπλεξε περαιτέρω την εκδίκαση της υποθέσεώς τους. Επίσης, από τις ημερομηνίες της διαδικασίας προκύπτει ότι οι προσφεύγοντες δεν επέδειξαν πάντα επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή της σχετικής προς την υπόθεσή τους διαδικασίας. Ωστόσο, ακόμα και αν αφαιρεθούν από τη συνολική διάρκεια της διαδικασίας οι καθυστερήσεις για τις οποίες ευθύνονται οι προσφεύγοντες, ήτοι 9 έτη περίπου, και πάλι η διάρκεια αυτή εξακολουθεί να είναι υπερβολική.

29. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι έγκειται στα Συμβαλλόμενα Κράτη να οργανώνουν το δικαστικό τους σύστημα κατά τρόπον ώστε τα δικαστήριά τους να δύνανται να εγγυώνται σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα στην έκδοση οριστικής αποφάσεως επί των αμφισβητήσεων των σχετικών προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αστικής φύσεως εντός ευλόγου προθεσμίας (βλ. *Comingersoll S.A. κατά Πορτογαλίας* [GC], αριθ. προσφυγής 35382/97, παρ. 24, ΕΔΑΔ 2000-IV). Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην παρούσα υπόθεση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν συνάδει προς την περί «ευλόγου προθεσμίας» επιταγή.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

30. Επικαλούμενοι το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, σε συνδυασμό με τα άρθρα 13 και 17, οι προσφεύγοντες διατυπώνουν περαιτέρω παράπονα όσον αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι εθίγησαν τα διαδικαστικά τους δικαιώματα, διότι αντίδικός τους ήταν «ένας οικονομικός κολοσσός» ο οποίος χρησιμοποιούσε το δικαστικό σύστημα κατά το δοκούν. Επικαλούμενοι το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου, οι προσφεύγοντες παραπονούνται ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματός τους στον σεβασμό της περιουσίας τους. Οι προσφεύγοντες θεωρούν ανεπαρκή τα ποσά τα οποία επεδίκασαν ως αποζημίωση τα εθνικά δικαστήρια. Εξ άλλου, οι προσφεύγοντες αιτιώνται το Ελληνικό Δημόσιο για το γεγονός ότι δεν διετάχθη ο αντιπρόσωπος να τους παραδώσει καινούργες αυτοκίνητο σε αντικατάσταση εκείνου στο οποίο

προκλήθηκαν οι ζημίες, ούτε να αποσύρει από την αγορά τα ιδίου τύπου αυτοκίνητα τα οποία παρουσίαζαν τα ίδια τεχνικά ελαττώματα.

Επί του παραδεκτού

31. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων τα οποία έχει στη διάθεσή του, και στο μέτρο που είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των διατυπωθέντων ισχυρισμών, το Δικαστήριο δεν διέγνωσε παραβίαση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που εγγυάται η Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλα αυτής.

32. Επομένως, η προσφυγή είναι κατά το μέρος αυτό προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 3 και 4 της Συμβάσεως.

ΙΙΙ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

33. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

34. Οι προσφεύγοντες ζητούν 171.267 ευρώ για υλική ζημία, ήτοι για τα έξοδα μετακινήσεώς τους με ταξί από της ημερομηνίας κατά την οποία επισυνέβη το ατύχημα μέχρι της ημερομηνίας κατά την οποία επεστράφη σε αυτούς το τίμημα του οχήματός τους. Περαιτέρω, ζητούν 499.386 ευρώ για ηθική ζημία.

35. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να επιδικασθεί στους προσφεύγοντες κανένα ποσό για υλική ζημία. Όσον αφορά την ηθική ζημία, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το αιτούμενο ποσό είναι υπερβολικό και ότι και μόνον η διαπίστωση παραβιάσεως θα συνιστούσε επαρκή δικαία ικανοποίηση.

36. Το Δικαστήριο υπομνήσκει ότι η διαπίστωση παραβιάσεως της Συμβάσεως στην οποία κατέληξε, οφείλεται αποκλειστικώς στην παραβίαση του δικαιώματος των ενδιαφερομένων όπως η υπόθεσή τους εκδικασθεί εντός «ευλόγου προθεσμίας». Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν διακρίνει αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στη διαπιστωθείσα παραβίαση και σε οιοδήποτε είδους υλική ζημία την οποία θα ήταν δυνατόν να υποστούν οι προσφεύγοντες. Πρέπει, επομένως, να απορριφθούν οι αξιώσεις των προσφευγόντων κατά το μέρος αυτό. Αντιθέτως, το

Δικαστήριο εκτιμά ότι οι προσφεύγοντες υπέστησαν βεβαία ηθική ζημία την οποία δεν αντισταθμίζει επαρκώς η διαπίστωση παραβίασεως της Συμβάσεως. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον καθένα από τους προσφεύγοντες 7.000 ευρώ για τον λόγο αυτόν, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

37. Οι προσφεύγοντες ζητούν επίσης 121.679 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησαν στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, και προσκομίζουν διάφορα τιμολόγια, από τα οποία, ωστόσο, δεν προκύπτουν με σαφήνεια οι λόγοι για τους οποίους εξεδόθησαν. Οι προσφεύγοντες ζητούν, περαιτέρω, 9.575 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησαν στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον του Δικαστηρίου του Στρασβούργου, εκ των οποίων το ποσό των 5.000 ευρώ για αμοιβή του δικηγόρου τους και το ποσό των 4.575 ευρώ για έξοδα μετακινήσεως και διαμονής για «τη συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου». Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι τα έξοδα αυτά δεν έχουν ακόμα καταβληθεί και δεν προσκομίζουν σχετικό τιμολόγιο ή λογαριασμό αμοιβής ή άλλου είδους απόδειξη.

38. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα αιτούμενα ποσά για τη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων δεν είναι δεόντως αιτιολογημένα και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στα ποσά αυτά και στην επικαλούμενη παραβίαση. Όσον αφορά τα αιτούμενα ποσά για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου του Στρασβούργου, η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι δεν υπήρξε συζήτηση στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, και εκτιμά ότι το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί για αμοιβή του δικηγόρου των προσφευγόντων, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ.

39. Το Δικαστήριο υπομνήσκει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, συμφώνως προς το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά Ελλάδος* [GC], αριθ. προσφυγής 31107/96, παρ. 54, ΕΔΑΔ 2000-XI).

40. Προκειμένου περί των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι η μεγάλη διάρκεια μιας διαδικασίας, θα ήταν δυνατό να συνεπάγεται μία αύξηση των εξόδων

και της δικαστικής δαπάνης του προσφεύγοντος στο πλαίσιο της εκδικάσεως της υποθέσεως από τα εθνικά δικαστήρια, και ότι αρμόζει, επομένως, να ληφθούν υπόψη (βλ., μεταξύ άλλων, *Caruano κατά Ιταλίας*, απόφαση της 25ης Ιουνίου 1987, série A n° 119-A, σελ. 15, παρ. 37). Ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι προσφεύγοντες παρέλειψαν να αποδείξουν ότι τα έξοδα των οποίων την καταβολή αξιώνουν, οφείλονται στη διάρκεια της διαδικασίας και δεν πρόκειται για έξοδα τα οποία συνήθως πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της επίδικης διαδικασίας. Πρέπει, επομένως, να απορριφθούν οι αξιώσεις των προσφευγόντων κατά το μέρος αυτό. Όσον αφορά τα έξοδα τα οποία πραγματοποίησαν οι προσφεύγοντες για τις ανάγκες της εκπροσώπησής τους ενώπιον του Δικαστηρίου του Στρασβούργου, το Δικαστήριο υπομινύσκει, κατ' αρχάς, ότι δεν πραγματοποιήθηκε συζήτηση στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, και εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ο δικηγόρος των προσφευγόντων προέβη σε αυτή την επινόηση. Εξ άλλου, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το αίτημα των προσφευγόντων, όσον αφορά την αμοιβή του δικηγόρου τους, δεν συνοδεύεται από τα απαιτούμενα για τον ακριβή υπολογισμό της δικαιολογητικά. Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί το αίτημα των προσφευγόντων.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

41. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή ως παραδεκτή όσον αφορά τη σχετική προς την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας αιτίαση, και την απορρίπτει κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

3. *Κρίνει* ότι

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον καθένα από τους προσφεύγοντες εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως, 7.000 (επτά χιλιάδες) ευρώ για ηθική ζημία, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπέζης, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 21 Φεβρουαρίου 2008 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.

- υπογραφή -

/ Søren Nielsen /

Γραμματέας

- υπογραφή -

/ Λουκής Λουκαΐδης /

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Η Μεταφράστρια

Μαρία Παν. Παπαδοπούλου